

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ КОНТРОЛЮ СТАНУ ВЗАЄМОДІЇ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Анотація. Розглянуто сутність контролю стану взаємодії банківських установ. Виокремлено актуальні аспекти в цьому напрямі.

Аннотация. Рассмотрены сущность контроля состояния взаимодействия банковских учреждений. Выделены актуальные аспекты в этом направлении.

Annotation. The essence of control of banking institutions interaction is considered. Relevant aspects in this direction are pointed out.

Ключові слова: контроль, банківська установа.

Останні світові економічна та фінансова кризи мали своє зародження на окремих сегментах фінансового ринку, в тому числі на банківському сегменті внаслідок надмірного нарощування обсягів наданих кредитів та вартості окремих різновидів цінних паперів. Проте визначити та розкрити загрози, які можуть мати місце, здатен контроль стану взаємодії банківських установ. З огляду на таке зауваження, це питання є актуальним.

Метою даного дослідження є розгляд актуальних аспектів контролю стану взаємодії банківських установ.

Банківська установа, яка підлягає контролю, є загалом об'єктом такого контролю. Доцільність такого узагальнення пов'язано з тим, що здійснення контролю визначається не лише розглядом окремих фінансових операцій або фінансової діяльності банку, а загалом діяльністю такого банку відповідно до впливу на його фінансові відносини різних суб'єктів ринкових стосунків, які виникають у процесі будь-якого різновиду їх діяльності.

Таким чином, ключовим у визначенні напрямів контролю є визначення не лише об'єкта контролю, а й предмета його ведення. Це пов'язано з тим, що незважаючи на всеосяжність контролю з погляду об'єкта як різних напрямів діяльності конкретного банку, ключовою залишається та основа, яка і визначає контроль – фінансові відносини. Разом з цим можна говорити і про те, що загалом саме фінансові відносини банківської установи, тобто стан її взаємодії з іншими банківськими установами, є об'єктом здійснення контролю.

Однак фінансові відносини зазвичай розглядаються як складова частина виробничих відносин, що уособлюють економічний зв'язок між різними суб'єктами господарювання (й таким як держава) у грошовій формі [1]. При цьому, як показано у дослідженні Азаренкової Г. М., відображення фінансових відносин можна вважати рух та зміну фінансових ресурсів, що уособлюється у такій економічній дефініції, як фінансові потоки [2]. Виходячи з цього, саме фінансові потоки і варто обрати в якості узагальненого предмета контролю у банківських установах. Ґрунтовність такого вибору не обмежується лише дослідженням Азаренкової Г. М. Розгляд фінансових відносин між різними суб'єктами господарювання через фінансові потоки узагальнюють у своїх роботах також Корнєєв В. В. [3], Хавтур О. В. [4], Христофорова О. М. [5], Агасандян Г. А. [6], А. Горбунов [7] й інші науковці.

Водночас з цим розгляд фінансових потоків визначається через сукупність різноманітних фінансових показників, які також відображають і фінансову діяльність, і фінансовий стан досліджуваного банку. Це базується на тому, що фінансові потоки, відображаючи рух фінансових ресурсів, можуть визначати як запас, так і часову й просторову зміну ресурсів. Так, наприклад, розглядаючи незмінність фінансових потоків, можна говорити про стан наявних активів в банку. Саме з цим цим рухомість фінансових потоків між окремими банківськими установами може відобразитися у співвідношенні пасивів та зобов'язань акціонерам, обсягах кредитів, оборотності активів тощо. А це саме ті показники, які використовуються в якості інструментів контролю.

Таким чином, подане вище цілком розкриває сутність контролю стану взаємодії банківських установ та його спрямованість, яка узагальнюється в розгляді фінансових відносин через зміни у фінансових потоках окремих банків. Це дає підстави говорити про те, що система взаємодії між різними банківськими установами розкривається через узагальнення їх фінансових відносин, проявом якої є різноманітні фінансові потоки. Тож такий контроль сприяє розкриттю такої взаємодії, уособленням чого можна вважати різні дані про об'єкт контролю, які узагальнюються в окремі показники оцінки, аналізу та прогнозу. Разом з цим слід підкреслити, що така взаємодія є системною, бо визначає фінансові відносини з погляду дії між собою різних банків, які до того ж постійно знаходяться під впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Таким чином, в якості напрямів контролю стану взаємодії банківських установ варто вказати:

узагальнення аналізу фінансових показників діяльності як основа виходу на різні сегменти фінансового ринку; визначення вагомості банківських установ у структурі ринку банківських послуг.

Отже, наукова новизна даного дослідження полягає в виокремленні напрямів контролю стану взаємодії банківських установ шляхом розкриття об'єкта та предмета такого контролю.

Література: 1. Большой экономический словарь / под ред. А. Н. Азрилияна. – 2-е изд., доп. и перераб. – М.: Институт новой экономики, 1997. – 864 с. 2. Азаренкова Г. М. Фінансові потоки в системі економічних відносин / Г. М. Азаренкова. – Х.: ВД

ступ. д.е.н. : спец. 08.04.01 "Фінанси, грошовий обіг і кредит" / В. В. Корнєєв. – К., 2004. – 446 с. 4. Хавтур О. В. Теоретична концептуалізація фінансових потоків страхових компаній в Україні / О. В. Хавтур // Наукові записки. – Острог : Острозька Академія, 2003. – Вип. 5. – С. 234–249. 5. Христофорова О. М. Кредитні потоки банків: теоретичне узагальнення, аналіз управління / О. М. Христофорова. – Х. : Константа, 2005. – 106 с. 6. Агасандян Г. А. Финансовые потоки в динамической модели макроэкономики / Г. А. Агасандян. – М. : ВЦ РАН, 1998. – 24 с. 7. Горбунов А. Управление финансовыми потоками / А. Горбунов. – М. : Глобус, 2003. – 224 с.